

**R. P. Ildephonsi Peñafiel E' Societate Jesu, Quondam In
Cusquensi Collegio Sacrae Theologiae Primarij
Antecessoris ... Theologia Scholastica Naturalis**

Peñafiel, Alonso

Lugduni, M.DC.LXXIIX.

2. Tertium argumentum principale pro nostra sententia ponitur.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-95892](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-95892)

Quæst. VI. Vtrum relatio prædicam. &c. 809

superfluum erit illud in reale, imo impertinens ut supra probavimus.

⁵¹ Præcipue, quia ad vnum Ad sufficit vnum In, ut videre est in cæteris accidentibus, & ad vnam differentiam sufficit vna ratio communis, & etiã quia melius coniunguntur In rationis, & Ad rationis quam In reale, & Ad rationis: ergo si Ad rationis constituit prædicamentum relationis, etiã In rationis constituit ipsum, & totum prædicamentum erit entium rationis: unde non erit verum prædicamentum, quia verum prædicamentum debet constare ex veris, & realibus entibus, ut videre est in reliquis.

⁵² Explicatur amplius, quia totum esse relationis est ad aliud se habere: ergo si esse Ad est quid rationis, eo ipso etiã esse In erit rationis, ac proinde tota relatio erit ens rationis: probatur consequentia, quia intellectus non potest fingere illud esse Ad extra fundamentum; sed potius in fundamento, quia est quædam affectio intrinseca in fundamento, ut referat illud ad terminum: ergo illud esse Ad si situm est si situm, cum In in fundamento; sed illud In, non est reale, quia nullum ens rationis est realiter in aliquo; sed per rationem: ergo ipsum In illius Ad est ens rationis, quia ipse intellectus, qui fingit Ad fingit non minus ipsum Ad esse in fundamento, ac proinde tam Ad quam In sunt ficta per intellectum, ac proinde sunt entia rationis: ergo tota relatio cum toto suo esse est ens rationis.

SVBSECTIO II.

Tertium argumentum principale pro nostra sententia ponitur.

⁵³ **O**Via in sententia Caterani, & D. Thomæ contra Scotum gradus superioris, & differentia contrahens illum, non distinguuntur; sed sunt idem à parte rei formalissime: sed ratio In in relatione prædicamentali est ratio superior, & Ad ut Ad in illa relatione est differentia contrahens, & distinguens ipsa ab absolutis entibus: ergo ratio In, & ratio Ad sunt idem in relatione realiter omnimodo: ergo ratio Ad non est rationis: patet hæc consequentia, quia id quod est verum reale, non potest esse ens rationis fictum; sed ratio Ad est ratio In, quia identificatur cum illa, & non distinguitur ab ipsa, ac proinde debet prædicari de illa, & affirmari de ipsa, & ratio In, est ens reale: ergo ratio Ad est ens reale, quia quæ sunt eadem vni tertio sunt eadem inter se; sed ens reale, & ratio Ad sunt idem in ratione In: ergo ratio Ad, & ens reale sunt idem inter se; ergo ens reale prædicatur de ratione, Ad, quia quicquid prædicatur per Verbum substantivum de aliquo subiecto, prædicatur etiã de eo, de quo prædicatur tale subiectum, quod aliter contingit in prædicationibus de verbo adiectivo, quando intercedit distinctio virtualis inter aliqua, ut videre est in prædicationibus divinis, nam quia hæc est vera prædicatio, intellectus est omnipotentia, voluntas est omnipotentia, est vera prædicatio: ergo intellectus est voluntas, & nihilominus non potest dici, Pater generat per intellectum, sed intellectus est voluntas: ergo Pater generat per voluntatem; tunc sic, quando aliqua ratio superior non distinguitur ab inferiori, prædicatur per Verbum sub-

stantivum de ea; sed ratio In, quia est gradus superior, non distinguitur à ratione Ad, à parte rei, quæ est gradus inferior, seu differentia: ergo ratio In, vere, & realiter prædicatur de illa: sed ens reale vere, & realiter prædicatur de ratione In per vos: ergo ens reale vere, & realiter prædicatur de ratione Ad substantivè: ergo est verum dicere Ad ut Ad est ens reale, quia quicquid dicitur de superiori, dicitur de differentia illius à parte rei; illa minor sic probatur, quia illud est prædicatum superius, in quo plura assimilantur, & conveniunt, potestque de illis pluribus prædicari; sed in ratione In, assimilantur, & conveniunt accidentia absoluta & respectiva, ac proinde de illis omnibus prædicatur ratio In, & ideo hæc est vera prædicatio, quia sicut relatio est in subiecto, aut fundamento proprio, ita albedo, quantitas, & accidentia absoluta sunt in subiectis propriis: ergo In convenit illis, & de illis omnibus prædicatur: ergo est ratio superior respectu illorum.

Ratio autem Ad, solum convenit relationi, ⁵⁴ & est ratio qua formaliter ultimo constituitur in esse relationis, & per quam ultimo differt ab absolutis: ergo est differentia relationis, & gradus inferior respectu rationis In. Vergetur ideo animal non distinguitur à rationali, & homo à petreitate, quia animal, & homo sunt rationes superiores, & rationalitas, & petreitas sunt differentie illarum, & ideo rationale, & petreitas non possunt esse entia rationis: sed necessario debent esse entia realia, quia non distinguuntur: sed potius identificantur cum animali, & homine; constitutiva enim metaphysica distinguuntur à physicis quod metaphysica non distinguuntur inter se, physica autem distinguuntur; sed constitutio relationis per In, & Ad est constitutio metaphysica rationis superioris, & inferioris: ergo In, & Ad non distinguuntur à parte rei; sed potius sunt idem realiter: ergo si In per vos est ens reale, & non ens rationis, Ad etiã erit ens reale, & non rationis; alias idem erit reale & non reale, rationis & non rationis, quod est impossibile; impossibile enim est idem simul esse, & non esse.

Confirmatur: ratio In realis, seu accidens ⁵⁵ reale ut sic, est prædicatum transcendens omnes differentias particulares; nam v. g. disgregativum visus transcendit ab accidenti reali ut sic, quia disgregativum est etiã accidens reale, & ens in alio; sicut substantia ut sic quatenus abstrahit à completa, & incompleta transcendit omnes differentias substantiales, constituitque ipsas essentialiter, tanquam ratio superior; sed ratio In est accidens reale: ergo transcendit omnes differentias, à quibus contrahitur; atqui ratio illa, In, realis proptèr abstrahit à completa, & incompleta contrahitur in relatione per differentiam Ad: ergo transcendit talem differentiam Ad; ergo est de essentia illius, & constituit illam essentialiter: ergo Ad ut Ad in relatione non est ens rationis; quia illud de cuius essentia est, & cuius constitutivum essentialiter est ens reale, & non ens rationis, debet necessario esse ens reale, & non rationis: ideo enim rationalitas est ens reale, & non rationis, quia constituitur essentialiter ab ente reali, quia transcendit ipsam essentialiter; sed In reale transcendit Ad relationis, & constituit essentialiter illud: ergo Ad ut Ad est ens reale, & non rationis.

Declaratur:

56 Declaratur: nam audita hac voce Ad non potest intellectus non concipere ordinem vnus ad aliud; iam ergo apprehenditur ordo, vt est alicuius, & ad aliud; vt autem est alicuius habet rationem, In, quia non est illius nisi existendo in illo: ergo nullo modo potest adæquate, & perfecte cognosci sine ratione In, ratio Ad, aut certe donec illud Ad concipiatur esse in aliquo, nullum conceptum rei ea vox in nostro intellectu efficere potest, vt cuiusque compertum est, quamvis ergo illa vox Ad, non ita expresse significet rationem In, quia tamen ita connexa sunt ratio Ad, & ratio In, vt Ad sine In cogitari nequeat, sit vt audita voce Ad non possit non apprehendi ratio In quod non habet vox In, quia audita illa, non statim apprehenditur ratio Ad, quia latius patet, quia non omnis forma, quæ est in alio, est ad aliud, seu ad aliud, est necessario in alio, vnde colligitur necessario rationem In, esse de conceptu Ad, non autem contra; præcipue, quia In est vnio ad subiectum, vel ordo ad illud, quem dicit ipsum esse, Ad: sed Ad rationis non potest vniri realiter ad subiectum, nec potest dicere relationem realem ad illud: sicut chimæra non est similis, nec dissimilis realiter equo, quia sicut ipsa est rationis, similiter accessorium illius, relatio nimirum, quia accessorium sequitur principale, vt est axioma Iurisperitorum, debet esse etiam rationis: ergo si In est reale, vnio, & ordo erit realis: ergo vtrumque extremum illius vnionis, & ordinis est reale; sed vtrumque extremum est subiectum, in quo est Ad, & ipsum Ad, quod vnitur tali subiecto: ergo subiectum, & Ad sunt entia realia, vt vnio sit realis, alias vnio erit rationis, quia bonum ex integra causa, malum autem ex quocunque defectu: ergo Ad vt Ad, quod vnitur per illud, In, est reale, & non rationis.

57 Deinde, quia in sententia Caietani nomen analogum non significat aliquam rationem abstractam ab analogatis: sed proxime denotat ipsa analogata, ex quo sequitur in omnibus modis intrinsecis prædicamentorum, etiam in ipso Ad, intrinsece includi rationem, In, quæ hoc nomine, Accidens, significatur: probatur sequela, quia ratio accidentis per vos est analogica, ad relationem, qualitatem, quantitatem, &c. nam relatio est modus, & qualitas res, & admodum, & rem nihil est vniuocum per vos. Præterea, quia relatio habet aliquid rationis, & quantitas est tota realis; sed ad ens rationis, & ad ens reale nihil datur vniuocum: ergo ratio In, seu ratio accidentis est analogica. Denique, quia maior convenientia datur inter materiam primam, formam equi, & quantitatem, quæ sunt adæquate realia, quam inter accidentia adæquate realia, & modum, qui partim habet aliquid realitatis, & partim aliquid rationis; sed inter materiam, formam, & quantitatem non datur vniuoca convenientia, sed analogica: ergo à fortiori inter relationem, & quantitatem non est vniuoca: sed analogica convenientia. Tunc sic nomen analogum non significat aliquam rationem præcisam, & separatam ab inferioribus; sed significat omnia inferiora esse talia, quale est nomen, id est omnia includere quod significat nomen analogum: sed nomen analogum denotat In, seu accidens reale, & accidens reale sunt inferiora, qualia est ipsum accidens reale; ergo inferiora seu

plura significata per illud nomen analogum In, sunt realia, & non rationis; Ad rationis esse communitate per illud nomen analogum sunt quantitas, qualitas, & relatio: ergo quantitas, qualitas, & relatio adæquate, & totaliter sunt realia, & non rationis, ita vt nihil sit in illis, quod non sit reale: sed Ad, vt Ad est in relatione constituto ipfam per modum differentia: ergo Ad, vt Ad est reale, & non rationis.

SVBSECTIO VLTIMA.

Vltimum argumentum ponitur.

Andem P. Suarez destruit assertum illud Caietani (asserentis, Ad rationis esse commune vniuocum relationibus rationis, & rebus) hoc discursu, quia ens rationis non est aliquid simpliciter: sed potius est vere, & realiter nihil, & sic est aliquid fictum; ergo non potest habere veram similitudinem cum ente reali, in qua convenientia fundari solet vniuocatio, & vnitas conceptus: ergo nec potest aliquis verus conceptus, & essentialis esse communis enti reali, & rationis, & ideo merito Sonzinas assertum non magis posse ens esse vniuocum ad ens reale, & rationis, quam sit vniuocum homo ad hominem vivum, & mortuum, & vt alii dicunt, quam sit Deus vniuocum ad Deum verum, & ad fictum, seu idolum; habent autem hæc dicta eandem rationem veritatis in ente in communi, & in tali ente scilicet relatione, quia sicut ens rationis non est verum ens sed fictum, ita relatio rationis non est vera relatio sed ficta, vel quasi picta per intellectum.

Dices, hoc verum esse de integro, & completo conceptu relationis, de quo procedit ratio facta, non tamen ita procedit de præciso conceptu ipsiusmodi vltimo constitutivi relationis, qui per hanc vocem, Ad, significatur.

Verum tamen contra hanc evasionem eandem vim habet ratio facta; nam vel illud esse ad propterea est modus constitutus relationem realem, est etiam realis, vel est tantum ens rationis, hoc secundum dici non potest, alioqui relatio realis non habebit proprium, & formale constitutivum, quæ est implicatio in adiecto, quomodo enim potest ens reale vt sic per id, quod reale non est, constitui, quia quod nihil reale est, nihil reale potest constituere; si autem illud Ad in relatione reali est modus realis, rursus interrogo, an in relatione rationis sit etiam verus, & realis modus, vel tantum per intellectum constitutus; primum dici non potest, quia repugnat relationi rationis, de cuius essentia est, vt non dicat habitudinem in re existentem; sed in mentis comparatione, quia contradictionem implicat, quod ens fictum existens tantum obiective in intellectu per modum realem, & in re ipsa existentem constituitur; est ergo illud esse, Ad, in relatione rationis purum ens rationis: ergo sicut non potest dari conceptus communis vel vniuocum ad ens reale, & ens rationis, vel ad relationem realem, & rationis secundum completum conceptum relationis: ita nec esse Ad vt sic præcise conceptum potest dicere vnum commune conceptum vniuocum ad esse Ad relationis realis & rationis, quia non magis potest esse inter hæc vera similitudo, & convenientia, quam inter quælibet